

- **În perioada 19 iunie-23 iulie 2023**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a realizat în cadrul proiectului *An Invisible Minority. The Turkish Muslim Roma in Dobruja (Romania)/O minoritate invizibilă. Romii turci musulmani din Dobrogea*, proiect susținut de Fundația Gerda Henkel, un stagiul de cercetare la Direcția Județeană a Arhivelor Naționale Tulcea, în cadrul căruia au fost consultate fonduri referitoare la constituirea comunităților de romi de religie islamică din localitățile Tulcea și Babadag. Stagiul de documentare arhivistică a fost urmat de cercetări de teren în localitățile: Tulcea, Babadag, Constanța, Medgidia, Hârșova. Cercetările de teren au vizat: 1) interviuri și discuții informale cu reprezentanții autorităților locale din localitățile menționate, experți romi locali, reprezentanți ai Direcțiilor de Asistență Socială, mediatori sanitari, mediatori școlari, cadre didactice; 2) interviuri semi-structurate, povești de viață (life-histories) cu lideri și membri ai comunităților de romi musulmani din localitățile menționate. Rezultatele proiectului vor fi valorificate într-un volum tip monografie al acestor comunități, care va fi publicat la o editură internațională, după încheierea acestui proiect desfășurat în perioada 2023-2025.
- **În perioada 3-4 iulie 2023**, [Remus Anghel](#) (cercetător ISPMN) a participat la **conferința anuală** IMISCOE - rețeaua europeană de cercetare a migrației și etnicității (desfășurată în format hibrid). Conferința de anul acesta a avut titlul „Migration and inequality. In search of answers and solutions” (Migrație și inegalitate În căutarea de răspunsuri și soluții). Conferința a avut loc la Varșovia în perioada 3-6 iulie 2023. Remus Anghel a avut mai multe participări în cadrul conferinței. Studiul în co-autorat cu Lucian Vesalon (conferențiar universitar și Universitatea de Vest din Timișoara) intitulat „Is the grass greener on the other side? Remittances, return, inequality and changing labour regimes in Romanian agriculture” (Este mai bine totul afară? Remiteri, întoarcere, inegalitate și schimbarea regimului muncii în agricultura românească) a fost prezentat în cadrul conferinței. **Luni, 3 iulie 2023**, Remus Anghel a participat în calitate de comentator la lansarea cărții „Migration and Domestic Space: Ethnographies of Home in the Making” (Migrația și spațiul domestic. Etnografii despre casă în constituire), editată de către Paolo Boccagni și Sara Bonfanti și apărută la editura Springer în anul 2023. Totodată, Remus Anghel a participat la workshop-ul intitulat „Revisiting the ‘new destination’ debate in Europe: Comparing South-North and East -West mobility routes” (Rediscutarea „noilor destinații ale migrației” din Europa. Comparând dimensiunile sud-vest și est-vest ale rutelor migratorii). În cadrul panelului intitulat „(Intangible) remittances and inequality: A blank spot on the ‘Research Map’” (Remiteri (intangibile) și inegalitatea. O zonă neexplorată a peisajului cercetării) Remus Anghel a fost discutant.
- **În perioada 6-8 iulie 2023**, a avut loc la Cluj-Napoca Conferința europeană ASN 2023 intitulată „Reframing Nationalism and Populism in the Context of Securitization: Political Struggles and Scholarly Debates”, organizată de către Association for the Study of Nationalities, Universitatea Babeș-Bolyai (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării,

Facultatea de Sociologie și Asistență Socială), Fundația Integratio și ISPMN. Conferința a reunit specialiști ai științelor sociale și umaniste din diverse țări, în cadrul unor dezbateri pe tema reconsiderării naționalismului și populismului în contextul securizării.

[Tamás Kiss](#), [Ágnes Kiss](#) și [Péter Virginás](#) au făcut parte din Comitetul de organizare a conferinței iar ca moderatori au contribuit [Anca Filipovici](#), [Gidó Attila](#), [Virginás Péter](#), [Kiss Ágnes](#), [Kiss Tamás](#) și [István Gergő Székely](#). La conferință au susținut prezentări următorii cercetători ISPMN: [Tamás Kiss](#) (împreună cu co-autoarea Zsuzsa Csergő): Kin-state Intervention, Securitization, and Minority Policy: Hungarians and Russian-speakers in Central and Eastern Europe; [Tamás Kiss](#): Revisiting Ditrău; [István Gergő Székely](#): Some dilemmas regarding Hungary's mail ballot system from the perspective of the transborder Hungarian communities; [Zsuzsa Plainer](#): Minority Nation Building and Theatre Attendance in Oradea (Romania) during the 1980-ies; [Ágnes Kiss](#): The "Hungarian interests". The informal model of minority interest representation and the limits of resistance in Ceaușescu's Romania și [Anca Filipovici](#): Fighting anti-Semitism: underground Zionist youth rescue actions during the Holocaust in Romania. Lucrările conferinței s-au desfășurat în 23 de paneluri tematice, dintre care trei prezentări de cărți. Evenimentul a antrenat mai mult de 100 de participanți. Mai multe informații găsiți pe [pagina web](#) a conferinței.

- **Marti, 11 iulie 2023**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN), în calitate de autor, a participat la lansarea numărului III/7 al revistei *Korunk* cu tematica *Szórakozó emberiség* [Distracțiile umanității]. Evenimentul s-a desfășurat la librăria Koffer din Cluj.

Vezi detalii [aici](#) și [aici](#).

- **Duminică, 14 iulie 2023**, [László Foszto](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat la emisiunea Info Etnic la TVR Info. Tema discuțiilor a fost noile tensiuni în Valea Uzului. Dezbaterea a revenit în atenția opiniei publice din cauza tensiunilor de la Cimitirului Eroilor din Valea Uzului, județul Harghita. La discuție, alături de cele două gazde, Teodora Drăgoi și Boris Velimirovici, au participat: istoricul Adrian Cioroianu, președintele Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării Asztalos Csaba și Foszto Laszlo, cercetător ISPMN.

Vedeți detalii [aici](#) și [aici](#).

- **În perioada 14-15 iulie 2023**, [Iuliu Kozák](#) (cercetător ISPMN) împreună cu echipa de cercetare a proiectului RHR a efectuat muncă de teren în comunitățile de romi din două sate din județul Harghita, Avrămești și Atid. Scopul deplasării a fost colectarea de date privind starea de sănătate a locuitorilor din comunitățile respective. Activitatea face parte din proiectul internațional denumit *Un model de instrument de sprijin pentru luarea deciziilor privind reducerea riscurilor de sănătate asociate surselor de apă și alimente necontrolate în comunități rome din mediul rural din Transilvania*, proiect în care ISPMN este partener.

- **În perioada 28-31 iulie 2023**, [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN) a participat la conferința

internațională „Forms of Inequality and the Legitimacy of Governance” [Forme ale inegalității și legitimarea guvernării] organizată de International Urban Symposium (IUS) la Montecatini Terme, Italia. Scopul conferinței a fost acela de a avea discuții pe tema diferitelor forme ale inegalității din perspectiva cercetărilor etnografice. Câteva dintre temele abordate pe parcursul dezbaterilor: sănătate, educație, venituri, inegalități spațiale, piața muncii, discriminare, respectiv modul în care guvernarea (administrația) este în măsură să adreseze inegalitățile în aceste domenii. În cele patru zile participanții au discutat studii de caz din Statele Unite, Marea Britanie, Indonezia, Etiopia, Brazilia, China, Portugalia, Ungaria, România și alte state. [Toma Stefánia](#), împreună cu Manuela Maria Mendes (CIES-ISCTE și ISCSP-UL, Portugalia) a organizat o secțiune cu titlul: „Spatial and social inequalities during (and post) COVID-19” [Inegalități spațiale și sociale în timpul și după pandemia COVID-19]. [Toma Stefánia](#) a susținut o prezentare cu titlul „Imported super-diversity. Rurbanization, Remotization and Social Inequalities in Romania”.

- **Duminică, 30 iulie 2023**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii Info Etnic la TVR Info. Tematica emisiunii s-a concentrat pe discursul premierului maghiar Viktor Orban de la Universitatea Liberă de Vară, Băile Tușnad. Teodora Drăgoi și Boris Velimirovici au readus în atenția publicului faptul că în vara anului trecut, elementul cel mai intens disputat de presă a fost dat de ideea referitoare la „amestecarea raselor umane”. Anul acesta tema „unităților teritorial-administrative inexistente în România” a iritat deopotrivă lideri politici din România și de la Bruxelles. Tema a fost dezbătută cu prof. Marius Turda, Oxford Brookes University, prof. Sergiu Mișcoiu, Facultatea de Studii Europene UBB și Fosztó Laszlo, cercetător ISPMN.

Detalii [aici](#) și [aici](#).

- **În luna iulie 2023**, a apărut în revista **Korunk** din Cluj-Napoca, numărul III/7, pp. 14-19, studiul intitulat **Tánc a polgári kolozsváron, avagy tánc-és zenetörténeti adalékok egy mulatozó városból** [Dans în Clujul burghez sau date despre istoria dansului și a muzicii într-un oraș petrecăreț] semnat de [Könczei Csongor](#) (cercetător ISPMN). În ultimele decenii ale secolului al XIX-lea și primele decenii ale secolului XX, cetățenii Clujului au avut o viață culturală și de petreceri intensă, indiferent de statutul lor social, ocupațional sau chiar de etnie. Presa locală a vremii a publicat constant informații despre diversele baluri și petreceri, enumerând dansurile vremii și obiceiurile aferente. Studiul lui [Csongor Könczei](#) își propune să prezinte pe scurt aceste date.
- **În luna iulie 2023**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a publicat un **articol** cu titlul *Changes in rural farming in a Transylvanian settlement* [Schimbări în agricultură rurală într-o localitate din Transilvania]. In: Bernadett CSURGÓ, Nicole MATHIEU, Boldizsár MEGYESI (edited by): *Rural society, power, & social integration. Festschrift for the seventieth birthday of Imre Kovách* [Societate rurală, putere și integrare socială]. Centre for Social Sciences, Budapest Debrecen University Press LADYSS – Social Dynamics and Recomposition of Spaces Laboratory, Paris, 2023, 387–404. Articolul este o versiune substanțial modificată și editată a WP-ului cu

următoarele date bibliografice: *Schimbări în agricultura rurală într-o localitate din Transilvania*. [A falusi gazdálkodás változásai egy erdélyi településen] Studii de atelier. Nr. 56. Cercetarea minorităților naționale din România. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj, 56/2014. 5-27. The changes of rural farming in a Transylvanian settlement. Working Papers in Romanian Minority Studies. Nr. 56. Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj, 56/2014. 28-50.

- **În luna iulie 2023**, a apărut la Editura Brill noul număr al European Yearbook of Minority Issues (vol. 20/2021), editat de European Centre for Minority Issues (Flensburg, Germania). Secțiunea National Developments a anuarului conține articolul "From Inconvenient Stories to Comprehensive Histories: The Holocaust in Romanian Textbooks of the Last Decade (2011-2021)" [De la istorisiri incomode la istorii complete: Holocaustul în manualele din România în ultimul deceniu (2011-2021)], semnat de istoricii [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) și Dragoș Sdrobiș. Pornind de la emiterea de către Ministerul Educației a controversatei Legi nr. 276 privind introducerea Istoria evreilor și Holocaustul ca disciplină obligatorie din anul 2023/2024, textul reprezintă o analiză aprofundată a modului în care curricula și manualele de istorie din învățământul secundar românesc în vigoare în anul școlar 2021/2022 integrează istoria uneia dintre cele mai importante minorități din secolele trecute – evreii. Cercetarea vizează și modul în care tragedia Holocaustului și principalele sale victime, evreii și romii, sunt prezentate tinerei generații. Analiza plasează educația despre Holocaust în cadrul formativ internațional și istoriografia recentă, abordând și tematici privind scopul educației într-o societate democratică, rolul cunoașterii în procesul educațional, acceptarea diversității prin cunoaștere și educație.

- **Miercuri, 9 august 2023**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** în cadrul Taberei Internaționale de Folclor din Răscruți, ediția a XXXI-a, organizată de către Fundația „Kallós Zoltán”. Titlul prelegerii: *Cigánymuzsikások Erdélyben* [Muzicanții romi din Transilvania]. Prelegerea a constatat într-o scurtă prezentare a istoriei muzicanților Romungro în general și descrierea breslei lăutarilor tradiționali din Ardeal iar mai apoi a fost prezentată profesia de muzicant tradițional rom în rolul de mediator între culturile locale de maghiari, români și romi, dat fiind faptul că muzicanții au fost cei care au transmis și au furnizat cultura tradițională, prin muzica fiecăreia dintre aceste etnii.

Detalii vedeți [aici](#).

- **Luni, 21 august 2023**, a fost publicat buletinul informativ *Newsletter of the Gypsy Lore Society Volume 46, Number 3*, care cuprinde o secțiune cu referințe la publicații științifice recente. Începând din luna mai 2017 [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) este editorul acestui buletin.

Puteți accesa acest număr al buletinului informativ [aici](#).

- **Sâmbătă, 26 august 2023**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat la o discuție publică

organizată de Biblioteca Teleki din Târgu-Mureș în cadrul seriei de prezentări intitulate „Vâltoarea Telekiană”. Tema discuției a fost „Pe pragul înțelegerii și traiului. Situația comunității rome din România la începutul secolului 21.” Discuția a fost moderată de istoricul László Lóránt.

Vedeți detalii [aici](#) și [aici](#).

- **În luna august 2023**, au fost publicate trei interviuri pe site-ul Editurii Kriterion. Materialele au fost realizate cu editorii și autorii seriei *20. Század* [Secolul 20]. În primul interviu editorii Nándor Bárdi și [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) prezintă seria în general și cărțile publicate. În cel de-al doilea și al treilea interviu [Attila Gidó](#) discută cu autorii Beáta Kulcsár („Adónyomorítás miatt zárva” Egy nagyváradi család története (1858-1944). [„Închis din cauza represiunii fiscale”. Poveștile unei familii din Oradea (1858-1944)], 2022), respectiv János Főcze (A MADOSZ. Baloldali magyar történet a Román Királyságban (1934-1944). [Uniunea Muncitorilor Maghiari din România. O istorie de stânga în Regatul României], 2020). Materialele pot fi vizionate [aici](#).
- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.